

SANT JORDI 2022 PREMIS DEL XXIV JOCS FLORALS D'ESPARREGUERA

Autor: Abel Martínez Badia
Categoria: Premi d'Excel·lència Lingüística del Servei Local de Català d'Esparreguera
Pseudònim:

El pont de la Palanca

Dedicat al Magí i la Neus

Assegut al llit acabat de fer, va palpar sota el somier cercant les sabates. Les "d'anar a caminar" -que és que no caminaven, les altres?. "O algú ha canviat el matalàs per un de més gruixut o és que a mi cada cop em costa més doblegar l'espina", va pensar. Esbufegant, aconseguí finalment calçar-se, s'aixecà lentament del llit i sortí de casa tot agafant la petita motxilla que ja havia curiosament preparat el vespre anterior, amb el seu esmorzar: una poma i un panet -i un trosset de rajola de xocolata embolicat en paper d'alumini, però no ho digueu a la meua filla, que em dirà que no n'haig de prendre pas, que no em convé; però d'això també em volen privar? I amb quina energia volen que jo arribi al Mas Manader?.

Va gaudir d'aquell matí radiant de primavera. La ginesta esclatant de groc. La flaire de les flors i el soroll de les mallarengues i els pardalets arreu. Un manadet d'espàrrecs que pacientment va collir. La vista incomparable des del Mas Manader, als peus de Montserrat. Impagable recompensa després de la -cada cop més- dura pujada. O era millor recompensa encara parar allí a esmorzar? Primer, amb frisança, la xocolata clandestina. Que la vida és incerta i mai no se sap. Millor assegurar-se que has pogut gaudir del millor. I després, el panet i la poma. I ni un paper a terra. El paper metàl·lic de tornada a la motxilla fet una boleta, afegint-se a una curiosa col·lecció de centenars de petites esferes brillants, que protegien els seus panets i pomes diàries.

Aquelles passejades li omplien els matins, la setmana, la seva nova vida. Viure sol sense la seva enyorada Marta s'havia de vestir d'alguna manera. I a ell li agradava tant sortir a caminar... Arreu del terme. Cap al bosquet de l'Olana. Baixar fins a Ca n'Estruch passant pel camí del cementiri. Cap als Blaus i l'ermita del Puig. Cap a Can Roca fins al Mas Manader. I el millor: arribar fins a la base de l'antic pont penjant de la Palanca.

Tornà eufòric gaudint del paisatge, de la benigna temperatura, d'un esquirol que creuà el camí just davant seu. Gaudint malgrat el dolor d'esquena, malgrat haver de parar per agafar bufera, malgrat tot. Beneïda baixada, es repetia, mirant el campanar des de Can Roca.

I de la seva resta del dia, no crec que volgués que n'expliquéssim gran cosa més, perquè el matí era l'única cosa que de debò l'omplia: les seves hores i el seu ànim. La natura, les plantes, els animalons. El millor del dia, al començament. Com la xocolata de l'esmorzar.

L'endemà es va vestir parsimoniosament, es va fer el llit -demà canviaré els llençols, que la Marta els canviava cada setmana i ja vaig tard-, i s'hi va asseure per posar-se les sabates d'anar a caminar. "O les potes del somier han crescut més ràpid que les cames la meua neta o és que a mi cada cop em costa més doblegar aquesta atrotinada esquena", va remugar. I sortí de casa amb la seva petita motxilla i el seu esmoreït esmorzar, embolcallat amb boletes de paper d'alumini, talment com porexpan protector.

Aquell dia va anar fins a la vora del riu, al polígon de la Flora. Fins a la base de l'antic pont de la Palanca. Quantes vegades sent un marrec havia anat allí a portar un encàrrec al pare, que treballava a Olesa. I quantes vegades havia anat allí a veure com tornava de l'escola de la colònia una noia que el tenia capficat. Palplantat en aquella mateixa pilastra del pont, veient com fimbregava suaument amb el dolç caminar d'una noia amb trenes. Una noia preciosa que semblava dansar amb l'oscil·lació que feia a cada passa. Caminant tan elegant i tan lliure com una bestiola salvatge, d'aquelles que a ell li agradaven tant entreveure al bosc. Com una mustela. La noia es parava al mig del pont gaudint del petit moviment, gronxador gegant de noranta metres. Ella fent veure que ningú la mirava. La Marta, radiant.

Assegut amb la seva xocolata fitava l'estructura del pont. Dels dos cablejats que haurien d'aguantar la Palanca, només en quedava un. Com a la seva vida, hi faltava l'altra meitat. Rumiava què no hauria donat per veure de nou aquell pont reconstruït, poder traspassar-lo junt amb la Marta, gronxar-se amb ella, acompanyar-la a l'escola i esperar-la allí.

I fer-li de nou un petó com aquell, el primer, el que d'amagat van fer-se al petit arc a la base de la pilastra, del qual només van ser testimonis el pont i el riu.

L'any setanta-u va tenir un disgust profundíssim quan el pont es va trencar amb la riudada. El dia més trist de la seva vida va ser quan va marxar la Marta, sens dubte. Però el dia que el pont es va trencar, se li va trencar també una part del cor. De la seva joventut. Una part de la Marta ja se'n va anar aquell dia.

Aquella tarda es va proposar, però, fer quelcom més realitzador, que li semblés bé que expliquéssim. Tenia hora a l'Ajuntament per fer -tornar a fer- una petició. Va insistir a demanar que reparessin el pont, que era part del patrimoni del poble que calia mantenir i restablir; que si l'havien dissenyat insignes enginyers i arquitectes, en Cornelius i Miquel de Bergues; que si va ser un dels primers ponts metàl·lics d'Espanya; que si havia estat un pelegrinatge diari per a tantíssimes persones fins a la Colònia; que si ja s'havia malmès altres vegades -el 1868, el 1873- i s'havia restaurat, per què no fer-ho després de la desfeta del 1971?; que si en restaurar-se, molta gent el tornaria a fer servir per als seus passejos, per a gaudir del terme, de la natura...

Però no li van acceptar la proposta. Que no era un arquitecte tan insigne; que, si no era apte per a cotxes, dubtaven que el fes servir algú; que no tindria utilitat... Que gràcies de nou per la proposta, però que de moment, no.

I de la resta del dia, poca cosa més. Ah, sí! Ens va demanar que diguéssim que l'havia passat a veure la seva filla i la seva neta; que ho va agrair molt, com sempre que la seva estimadíssima filla el passava a veure; que si la neta ja era més alta que un Sant Pau; que quina llàstima que la neta no portés la polsera que li va regalar pel seu aniversari –és que no volia portar res que tingués a veure amb l'avi?; que li van portar queviures i pomes de les que li agradaven.

- Pare, com és que tens energia per fer aquestes caminades però tan poca per a anar al supermercat?

Però de xocolata, res de res. Que anés molt amb compte amb les seves sortides, que el feia patir anant sol.

El següent dia que va voler que us expliqués va passar un any després. Va començar de forma no gaire original. Es va vestir parsimoniosament, es va fer el llit -de demà no passa que canvio els llençols, que la Marta em diria que m'estic fent el despistat- i s'hi va asseure per posar-se les sabates d'anar a caminar. "O és que el terra del dormitori és més baix o és que a mi cada cop em costa més doblegar l'esquena", va remugar. I sortí de casa amb la motxilla i el seu esmorzar tan ben protegit.

Pujà vila amunt, passà les Tres Caravel·les, Can Roca i més amunt encara, gaudint de cada passa, del soroll dels pica-soques, d'un milà immòbil al cel, d'un conill que fugí espantat quan el va veure, ficant-se en una barraca de pedra. I fins al Mas Manader. Un racó privilegiat del terme.

S'assegué al seu racó d'altres vegades, obrí la motxilla i es disposà a esmorzar. Desembolicà la xocolata i la queixalà amb la fruïció que li permetia la dentadura postissa. I just en empassar-se-la, sentí un dolor al pit intensíssim, com una fiblada, i lentament, com un tronc acabat de serrar, caigué de costat a terra, sense sentit. El conill, que l'havia sentit, s'hi acostà encuriolit, qui sap si volent ajudar.

Va trigar a entendre on era quan per fi es va despertar al llit de l'hospital, dies després. Un atac sever de veritat. Sort en va tenir que aquell conill al Mas Manader, encuriolit, el va seguir. I que un caçador, més encuriolit encara, va seguir el conill fins a trobar-los tots dos junts: el cos d'ell estirat a terra i el conill acarant-li la mà. El caçador va marxar amb el seu jeep a tota velocitat, amb l'excursionista inert i sense conill.

Així va recobrar el sentit, doncs, gairebé en la mateixa disposició com el va perdre: ell estirat i algú acaronent-li la mà: la seva filla. Ell, amb el pols molt feble. Ella, amb el pols accelerat.

A la tarda va rebre una visita inesperada a l'hospital: un membre de l'Ajuntament. Compungit, el regidor li va desitjar que es recuperés ben ràpid. Li va donar les gràcies per ser dels primers que va demanar la reparació del pont, que finalment i després d'avaluar-la amb molta cura, s'havia just efectuat. I que estaria content de saber que ahir havia estat el primer dia que la Palanca era accessible de nou... I que ell tenia raó. El pont era útil. S'havia fet servir ja moltíssim en només un dia. Hi van posar una càmera i hi havien enregistrat traspasant en totes dues direccions no pas persones, sinó conills, llebres, esquirols, una guineu, un parell de porcs senglars... un pont ecològic amb què no comptaven, que ajudaria la fauna de la zona. Ah, sí, i també una elegant mustela, que es va quedar curiosament al mig del pont, gaudint de la petita ondulació de l'estructura, i sortint-ne amb el seu caminar parsimoniós.

Ell va somriure des del llit. Va aclucar els ulls lentament. I ja no els va tornar a obrir.

Endreçant les coses de l'avi, la neta va descobrir a la motxilla el munt de boletes de paper d'alumini. Perfectament esfèriques i molt petites, idèntiques totes elles. S'imaginava l'avi menjant la xocolata que no sabien que prenia. Gaudint de la textura de la rajola a la boca i de la bola a les mans. Fent les boletes amb tota la cura. La mateixa cura que va tenir la noia per a reaprofitar-ne bona part, traspasant-les amb un fil i fent-se una original polsera. Una polsera que no s'ha tret encara. La polsera que fimbreja metàl·lica com un pont de palanca i que connecta dos llocs diferents de la nostra natura, del nostre món. Que en realitat són i seran un de sol. Per sempre.